

EXPUNERE DE MOTIVE

Propunere legislativă pentru modificarea art.5 din OUG 80/2013 privind taxele judiciare de timbru

Propunerea legislativă pentru modificarea art. 5 din OUG 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial nr. 392 din 29 iunie 2013, are drept scop stabilirea unor cote fixe pentru taxele judiciare de timbru în cazul partajului judiciar. Scopul acestei modificări este adaptarea acestui tip de taxă la nivelul unei sarcini fiscale suportabile de către cetățeni.

Ordonanța de Urgență a Guvernului 80 din 2013 a adus, sub anumite aspecte, o reformă în materia taxelor judiciare de timbru, în sensul că a crescut numărul de situații în care această taxă se restituie, nefiind lipsită de relevanță și diminuarea taxelor stabilite procentual în funcție de valoarea obiectului cererii.

Cu toate acestea, s-a pierdut din vedere, din nou, situația nedreaptă în care se află toți românii care ajung în instanțe pentru a face partajul ca moștenitori, în condițiile în care transmiterea succesiunii are caracter indivizibil. Mai mult, pentru terenurile restituite după 1990 s-au eliberat titluri de proprietate care i-au adus pe beneficiari în situația de indiviziune, și cel mai adesea, cetățenii ajung la soluția partajului judiciar, procedura notarială nefiind posibilă în cazurile în care apar divergențe de opinie cu privire la împărțea bunurilor. În actuala reglementare, la fel ca în cea veche (Legea nr. 276/7 iulie 2009 privind aprobarea OUG nr. 212/2008), taxele judiciare de timbru în cazul tuturor partajelor sunt stabilite în cotă procentuală, de 3% din valoarea bunurilor supuse împărțelii. În cazul cererilor incidentale în procedura partajului, cota procentuală crește la 5% din valoarea bunurilor, diferența față de vechea reglementare legislativă fiind aceea că nu se mai cumulează câte 3 procente pentru fiecare capăt de cerere în materia partajului. Concluzionând, regimul de taxare a cererilor în materie de partaj rămâne unul excesiv în comparație cu regimul de drept comun, păstrându-se un quantum foarte mare al taxelor judiciare de timbru în material partajului, mai ales în cel succesoral.

Până să survină modificările aduse de Legea 276 din 9 iulie 2009, taxele în materie succesorală erau stabilite prin Legea 146/1997, și erau suportabile pentru toți justițiabilii: taxă fixă de 19 lei și timbru judiciar de 5 lei.

Codul civil statuează în mod cât se poate de clar că „nimeni nu poate fi obligat a rămâne în indiviziune” (art. 1.143, alin. 1, Codul civil, republicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 505 din 15 iulie 2011). Dar cum poate să iasă din indiviziune românul care are de plătit taxe ce ajung la sume pe care nu le-ar putea agonisi nici în zece ani? La o suprafață de 4 ha de teren, extra și intravilan, bun supus împărțelii, taxa poate să ajungă la 100.000 de lei. Cum este garantat liberul acces la justiție în aceste cazuri? Atât legea fundamentală a statului român, Constituția, cât și Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevăd accesul liber la justiție. Un drept de acces concret și efectiv, în doctrina dreptului european. Într-adevăr, este o realitate faptul că actul de justiție presupune cheltuieli, iar procesul civil nu trebuie să beneficieze în mod absolut de gratuitate, însă în cazul expus este vădită disproporția dintre cheltuielile necesare înfăpturii actului de justiție de către stat și costurile efective ce ajung în sarcina justițiabilului aplicând prevederile OUG 80/2013.

Salariul minim pe economie este la ora actuală, în țara noastră, 800 de lei, salariul mediu ajunge la 1.604 lei, iar nivelul taxelor pe care trebuie să le achite justițiabilii trebuie stabilit prin corelație cu aceste cifre. Modalitatea de calcul aplicată prin actuala formă a OUG 80/2013 nu are un suport corespunzător în realitatea economică a României. În plan concret, este evident că fără o adaptare a actului normativ cetățenii vor rămâne cu proprietăți în indiviziune, iar libera circulație a bunurilor va fi profund afectată. Procesele de partaj a masei succesoriale ating toate clasele sociale și de cele mai multe ori sunt inerente. Făcând din nou apel la Constituția României, care consacră principiul egalității în fața justiției, statul este obligat să asigure acces egal în instanțe pentru toți cetățenii, indiferent de veniturile acestora. Remediul nu constă în scutirea sau eşalonarea de la plată a taxelor judiciare de timbru în cazul partajelor în materia succesiunilor, aceasta însemnând doar perpetuarea unei supraîncărcări a instanțelor de judecată cu cereri având acest obiect. Remediul constă în adaptarea legislației la realitățile economice ale României.

În majoritatea covârșitoare a statelor UE, legislația privind taxele de timbru este accesibilă cetățenilor în raport cu veniturile lor. În Italia, taxele sunt fixe și cresc progresiv în raport cu valoarea obiectului evaluabil în bani. Cea mai mare taxă de timbru judiciar impusă de stat, în Italia, este de 1.100 de euro, atunci când valoarea bunului depășește 520.000 de euro. Dacă o acțiune similară este pornită în instanțele României, taxa ajunge la 15.600 de euro, respectiv 70.200 de lei. În Germania, sistemul este construit pe aceleași

principii ca în Italia: praguri valorice cărora le corespund taxe fixe, stabilite în raport cu venitul minim.

În acest context și în spiritul Constituției României, cât și a Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului, considerăm că este necesară introducerea unor taxe fixe de timbru judiciar pentru partajul judiciar, care să crească progresiv, în funcție de valoarea masei partajabile.

Față de cele prezentate, înaintăm spre dezbateră și adoptare prezenta propunere legislativă.

INIȚIATOR

DEPUTAT PSD - CORNEL ITU

Dep. PSD - MORIA CRISTINA

Dep. PSD - CRISTEA AURELIA

Dep. PSD - NICHIȚĂ CRISTINA

Dep. PSD - ȘUCIU V. DANIEL

Dep. PSD - DOBRE MIRCEA-TITUS

Dep. PSD - HIRȘOI LAURELIU

Dep. PSD - ÎNTEKRO HOLEHU

Dep. PSD - KITE EMIL

Dep. PSD - LEON D. IUTU

Dep. PSD - FLOREȘ BUCUR

Dep. PSD - JAU CECILIA

Dep. PSD - AXENTE IOAN

Dep. PSD - FRĂȚICU GHEORGHE

Dep. PSD - TĂTĂRU FLORIN

Dep. PSD - AXENTE IOREL

Dep. PSD - BUCUR A - OPRĂȘU SIMONA